

Quins són els motius pels quals Salmond convoca el referèndum a la tardor del 2014?

—Salmond va anunciar durant la campanya electoral que el referèndum es faria a la segona meitat del mandat. La raó d'aquesta decisió és que, durant la primera legislatura de govern, l'SNP va estar en minoria parlamentària i volien convèncer l'electorat que podien ser un partit amb la capacitat de gestionar un país. En el segon mandat, quan ja governen amb majoria absoluta, abans de demanar el vot de confiança per a un pas tan important com és la independència d'un país, el primer ministre d'Escòcia vol deixar palès que l'SNP és un partit capaç de gestionar un país com Escòcia, fins i tot en aquesta situació econòmica.

—El professor de la Universitat d'Aberdeen, Michael Keating, sosté que Salmond es mou en l'ambigüitat conceptual que va d'una autonomia màxima a la independència, cosa que Keating anomena una "independència light". Aquest és el tipus d'independència a què han d'aspirar països com Escòcia o Catalunya?

—Parlar d'independència segons la definició clàssica d'estat ha quedat desfasat. Avui dia, la independència de països com Catalunya no tindria sentit si no estigués integrada dins la Unió Europea. Tenint en compte que hi ha una Unió Europea amb uns poders notables, ja no estem parlant de la definició clàssica, quan l'estat independent era completament sobirà. S'ha de buscar que Catalunya esdevingui un estat com qualsevol dels altres que hi ha dins la Unió Europea.

—En el procés de negociació entre Escòcia i Gran Bretanya, Salmond ha acceptat la pregunta clara i que l'organització vagi a càrrec de la comissió electoral. No ha acceptat, però, que el referèndum es celebrés al més aviat possible i que la resposta només tingués dues opcions. Poden influir en el referèndum les bases que s'estableixin en aquesta negociació?

—Ara estem veient una negociació entre dos governs sobre com tirar endavant un referèndum que pot significar la creació d'un nou estat i, per tant, la modificació d'un estat antic. Els dos governs estan intentant marcar territori i un cop determinin les seves posicions, les aniran apropant a mesura que s'acosti el referèndum. Encara queden dos anys i

“La gran diferència entre Catalunya i Escòcia és que Espanya no és el Regne Unit”

Xavier Solano és assessor polític, ex-delegat del govern català al Regne Unit i ex-assessor de l'SNP (Partit Nacional Escocès) al parlament escocès. Parlem amb Solano sobre el referèndum d'independència que Escòcia celebrarà a la tardor del 2014, el procés de negociació que hi ha obert i cap on poden anar els resultats.

mig i queda molt per veure. Com afectarà el resultat? Tots els processos acaben amb unes conclusions i les dues bandes hauran de cedir. D'alguna manera sí que tindrà una influència sobre el resultat.

—**En aquests més de dos anys de negociació que encara queden, veurem modificacions sobre el que s'ha pactat, o el que ja està pactat serà el nucli dur de com quedarà establert el procés?**

—És molt important tenir en compte que, en un país de la tradició democràtica del Regne Unit, quan una cosa s'ha pactat és inamovible. El que sí que veurem són acords en unes altres àrees que envolten el referèndum. Estic convençut que les dues bandes compliran les seves promeses perquè trencar la paraula donada, en aquest país, es castiga d'una manera considerable.

—**De moment les enquestes indiquen una victòria del No. Quin escenari de futur preveieu si es compleixen els pronòstics que ara donen les enquestes?**

—Parlar a dos anys i mig vista sobre unes enquestes crec que no té gaire sentit. Sobretot si tenim en compte que el partit que té majoria absoluta és un partit independentista i que el partit que mana a Londres els escocesos no l'han votat. Un altre factor que cal tenir en compte és que en els darrers tres-cents anys les autoritats institucionals que han governat els escocesos han dit que una Escòcia independent no sobreviuria. Ara fa cinc anys que per primera vegada a la història hi ha un govern que els està dient als escocesos que una Escòcia independent se'n sortiria tan bé com qualsevol altre país del món. Estic convençut que amb dos anys i mig més de pedagogia convenceran molta gent que una Escòcia independent té tantes possibilitats, com qualsevol altre estat, de sortir-se'n molt satisfactoriament.

—**Si guanyés el Sí, suposaria la independència de facto d'Escòcia? O simplement obririen el procés de negociació amb el govern britànic per a la futura secessió? Ja que el parlament escocès no té l'autoritat per a declarar la independència.**

—El parlament escocès no té el poder per a declarar la independència d'Escòcia del Regne Unit. Això ho haurà de declarar el parlament de Westminster perquè és el parlament sobirà de tot el Regne Unit i ho farà d'acord amb els

resultats que surtin del referèndum del 2014. El referèndum del parlament d'Escòcia no és vinculant, però al Regne Unit no n'hi ha hagut mai cap de vinculant, igual que en el cas d'Espanya i de pràcticament qualsevol lloc del món. Entra dins la normalitat política i democràtica del Regne Unit i el resultat serà respectat pel parlament de Westminster.

—**Si el Sí guanya, la declaració de Westminster seria un tràmit?**

—Hi hauria procés de negociació perquè és obligat. Serviria per a tancar temes que són molt clars, com el territorial, i d'altres que no ho són tant, com el percentatge de deute públic que hauria de cobrir el govern escocès i quina part hauria de cobrir el britànic.

—**Un escenari on guanya el Sí i Westminster es nega a acceptar els resultats és completament inviable?**

—Sí. En un país de la tradició democràtica del Regne Unit és completament inviable.

—**En el cas d'Escòcia hem vist un president que ha decidit liderar el procés d'independència, tot i no tenir les enquestes a favor. A Catalunya, el president Mas opta per una estratègia diferent, ja que en alguna ocasió ha declarat que un referèndum només s'ha de fer per guanyar-lo. Quina creieu que és la millor opció?**

—El que està fent Salmond és fer de polític. Els polítics han d'establir un projecte per al país i convèncer els ciutadans perquè el segueixin. A Escòcia els polítics fan de polítics i a Catalunya sembla que fan més de gestors. Pel que fa al suport al referèndum, és important recordar que quan va començar el procés d'independència dels Estats Units el suport també era baix.

En principi, a Escòcia hi ha prou volum perquè polítics amb un projecte clar i amb un nivell d'ambició política considerable puguin aspirar a aconseguir que el seu país els doni un vot de confiança per tirar endavant un procés d'independència.

—**Fins a quin punt ha de ser un mirall per a Catalunya el que passarà a Escòcia?**

—Hem de tenir en compte, malauradament, que la gran diferència entre Catalunya i Escòcia és que Espanya no és el Regne Unit. Ens movem en un marc institucional i d'una qualitat democràtica diferent. A partir d'aquí cada

país ha de saber reaccionar i actuar dins el marc institucional en el qual es troba. Des d'aquesta perspectiva, Catalunya no pot procedir amb el mateix esquema d'Escòcia, sinó que ha de crear el seu propi model.

—**El debat al voltant d'aquest procés es desenvolupa amb molta més calma i tranquil·litat que no el que hi ha entre Catalunya i Espanya?**

—És important que hi hagi una democràcia transparent i que respecti la plurinacionalitat de l'estat. Al Regne Unit, quan es va dissenyar el procés de creació de les autonomies escocesa, gal·lesa i irlandesa es va tenir molt clar des del primer dia que aquesta autonomia portaria a models polítics, econòmics i socials diferents entre ells, mentre que Madrid sempre ha entès que el *café para todos* va ser creat per a evitar que dins l'estat espanyol hi hagués models diferents i que regnés la igualtat. Això ha portat a camins molt diferents. Al Regne Unit hi ha autonomia política real, on els governs autonòmics tenen poder absolut sobre les àrees on són competents (sanitat, educació, transport...) mentre que el model autonòmic espanyol ha provocat que hi hagi una mena de descentralització, no política, sinó de gestió de determinats recursos. Això ha fet que hi hagi crispació entre el centre i les autonomies. Al final la gran diferència serà que, si Escòcia és independent, continuarà treballant amb el Regne Unit mentre que una Catalunya independent, malauradament, no serà ben rebuda per Espanya per a treballar-hi i cooperar-hi des del primer dia. Hem de pensar que els anglesos, quan van esdevenir britànics, mai no van deixar de ser anglesos i veuen Escòcia com una part del Regne Unit, però no com una part de la seva nació, que és l'anglesa. Al Regne d'Espanya, els castellans sí que van deixar de ser-ho per esdevenir espanyols i per tant veuen els catalans com a part de la seva nació, que és l'espanyola.

—**El referèndum del 2014 és un ara o mai per a Escòcia?**

—L'SNP fa molts anys que té com a objectiu celebrar aquest referèndum i guanyar-lo. Estic convençut que l'SNP acabarà fent una bona feina i segurament el referèndum del 2014 serà el primer i l'últim que se celebrarà en una Escòcia britànica.

Albert Ribas